Statens vegvesen

Arendal 2018

Visjon om byen i framtiden

Guro Berge

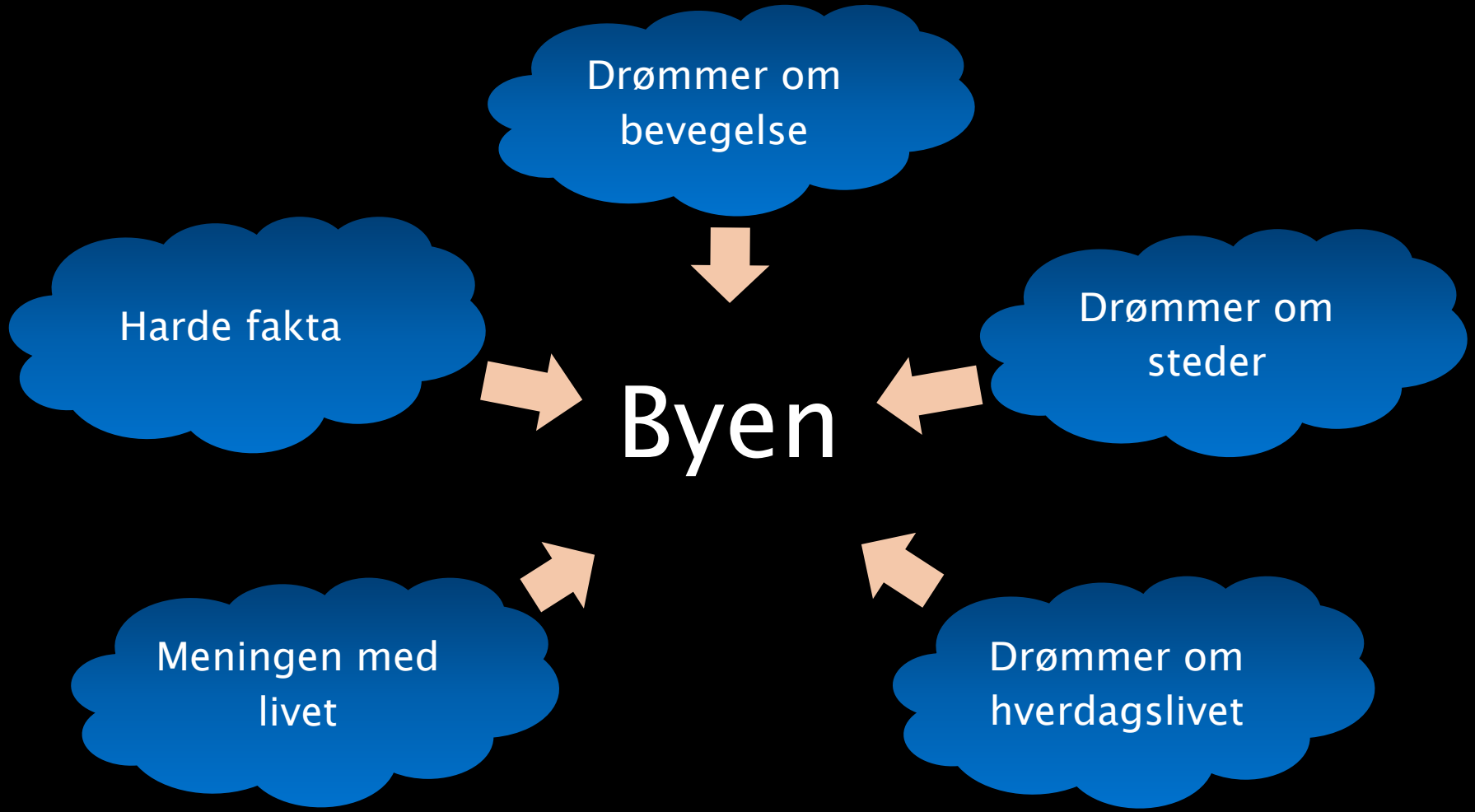
Drømmer om bevegelse
Harde fakta
Byen
Drømmer om steder
Meningen med livet
Drømmer om hverdagslivet

Drømmer om bevegelse
Harde fakta
Hvordan vil vi leve i 2050?
Drømmer om steder
Meningen med livet
Drømmer om hverdagslivet

Drømmer om bevegelse

Drømmen om FART

Drømmen om FART

Det futuristiske manifest (Marinetti 1909)

Drømmen om FART

Dromologi – Vitenskapen om fart

Virilio (1977)

Fast life vs. Slow life

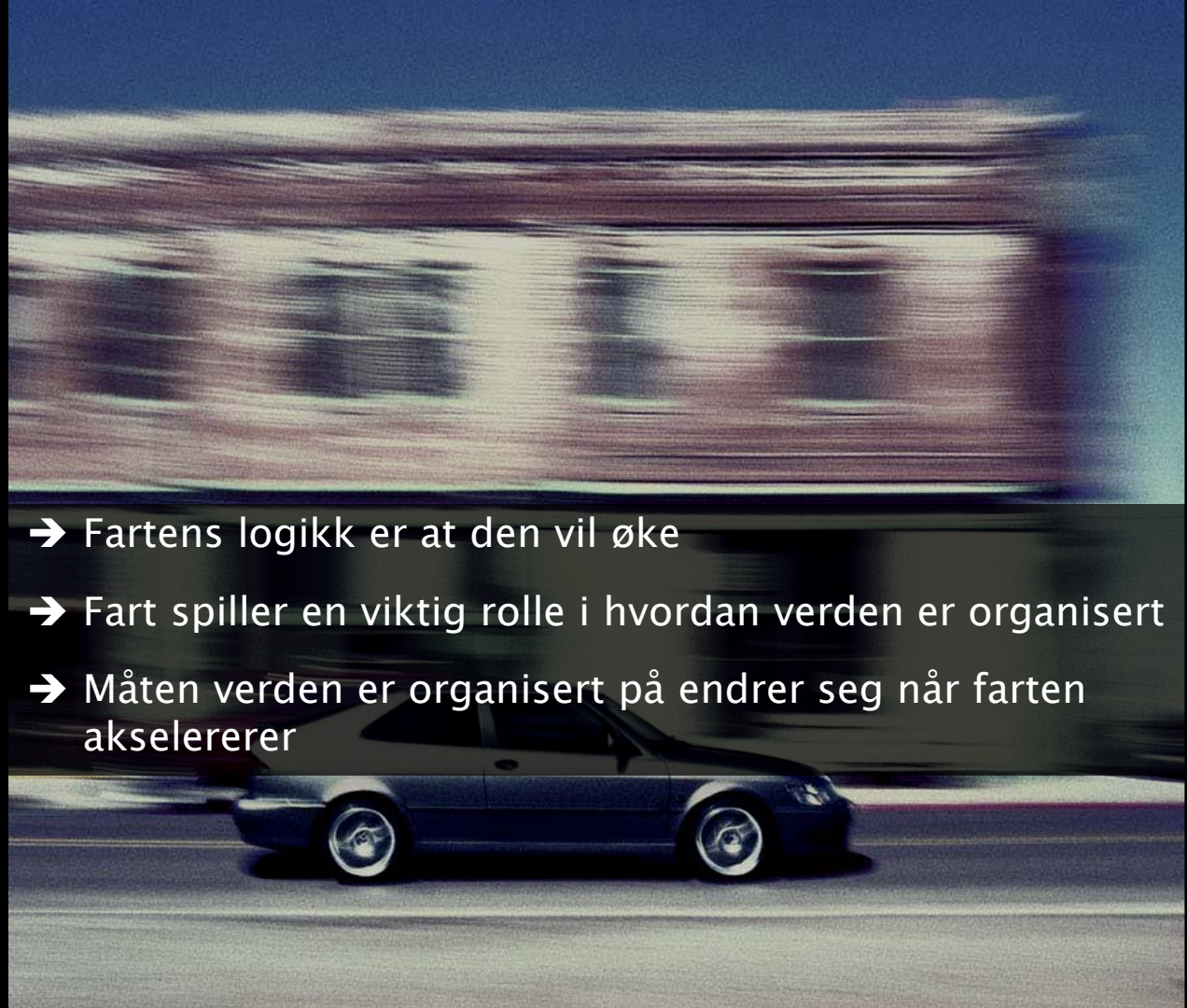

- ➔ Fartens logikk er at den vil øke
- ➔ Fart spiller en viktig rolle i hvordan verden er organisert
- ➔ Måten verden er organisert på endrer seg når farten akselererer

Drømmen om FART

Det kroppslige

Det er særlig rask akselerasjon og svinge i stor fart, som er bilkjøringens kroppslige fasinasjon fordi dette virker inn på sentralnervesystemet.

Stressituasjonen – dvs farten – fører til utskillelse av hormonene adrenalin og noradrenalin – forbereder kroppen på ”kamp”.

Stoffene setter kroppen i beredskap for høynet respons og fysisk yteevne, noe som oppleves som et ”adrenalin kikk”.

Fartens kolonialisering av landskapet

Foto: Knut Opeide

Fartens okkupasjon av byen
80
Trengsel gjør det absurd å dyrke farten

Drømmen om den frie mobilitet

Hevet over
landskapet og byen

Drømmen om den frie mobilitet

Det nye livet
frakoblet samfunnet

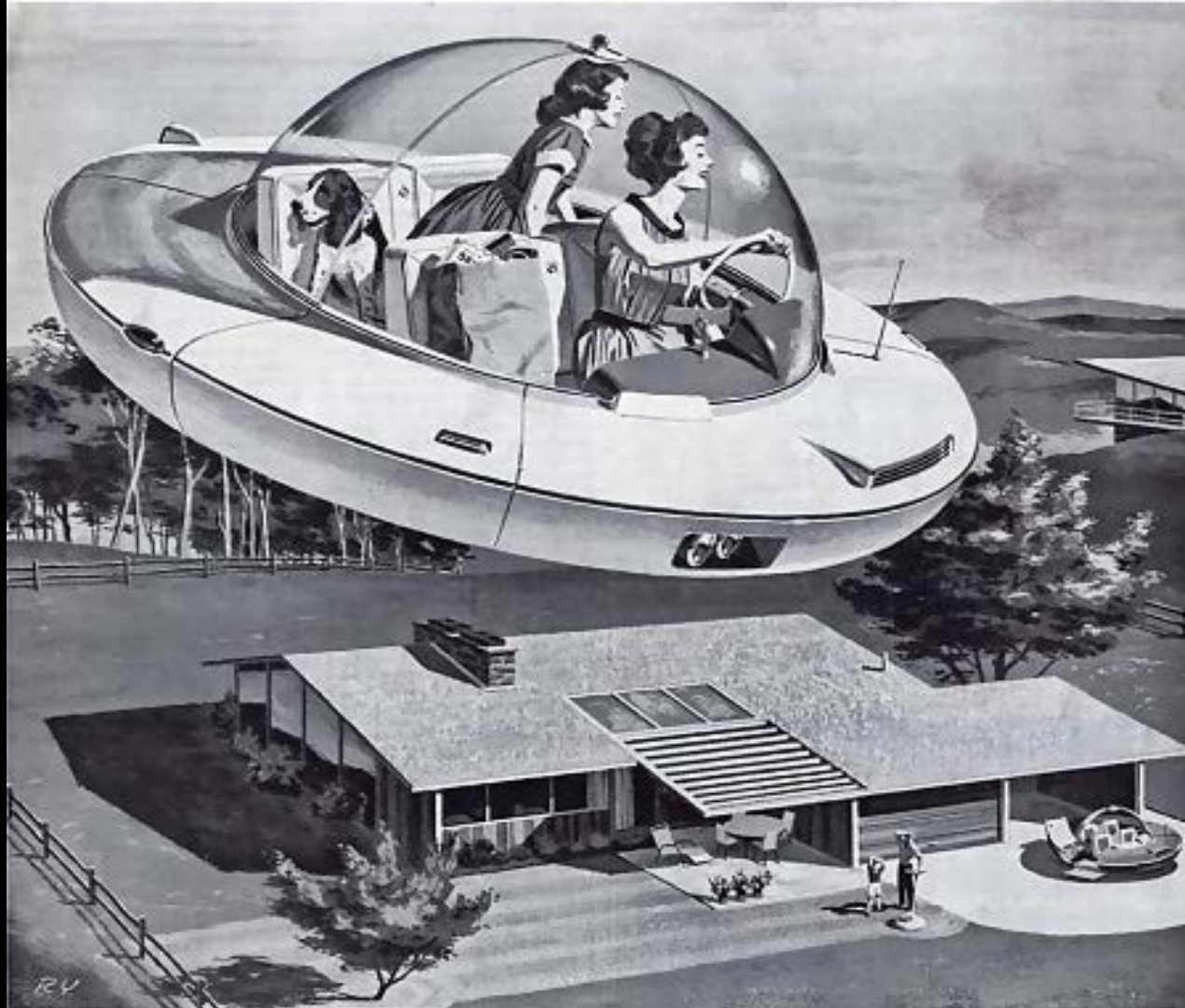

Drømmen om den frie mobilitet

Den emansiperte kvinnen

Rumbleseat 1920

Drømmen om den frie mobilitet

Varelevering

Drømmen om autonome biler – 1957

Drømmen om å få slippe å kjøre

Dyrke det sosiale

Drømmen om autonome biler – 2018

Det er slitsomt og risikofylt å kjøre

Bruke tiden til noe annet

Kilde: http://moovafrica.com/news/consumers-yet-to-be-convinced-on-the-safety-of-self-driving-cars/

Drømmen om autonome biler – Automotive Interiors Expo 2017

Hjemmet flyttes ut på gata

Kilde: http://cardesignresearch.com/en/insights/2017/06/autonomous-car-interiors-beyond-screens

Langt fram

- Enorme tekniske utfordringer
- Overgangsperioder på flere tiår
- Delvis selvkjørende kan være realistisk
- Det vil fortsatt være sjåføren som har ansvaret og kontrollen

Gill Pratt, Toyota Research Institute

Foto: Volvo

Drømmen om den frie mobilitet i det fri

Opplevelsen
Gleden

Drømmen om den frie mobilitet i det fri

Mestring av egen helse

Drømmen om den frie mobilitet i det fri

Mestring av farten

Foto: Trygve Solheim

Drømmen om den frie mobilitet i det fri

Mestring av farten

Det kroppslige

Kroppslige fasinasjon av farten fordi syklingen, som bilkjøring, virker inn på sentralnervesystemet.

Syklisten får brukt opp stresshormonene ved sin fysiske aktivitet, noe bilsjåføren ikke gjør.

Stress fører til anspenthet i muskelaturen og fysisk aktivitet løser ut denne spenningen

Å sitte stille i sinne eller frustrasjon, forverrer det

Foto: Trygve Solheim

Drømmen om den frie mobilitet i det fri

Mestring av trafikken

Mestring av byen

- En kompetanse å finne de beste traseene
- Kan nesten sykle over alt og byen blir tilgjengelig

Drømmen om den frie mobilitet i det fri

Mestring av hverdagen

- Nesten alle kan sykle
- Kan brukes til alle formål

Drømmen om den frie mobilitet i det fri

Drømmen om effektiv tilrettelegging

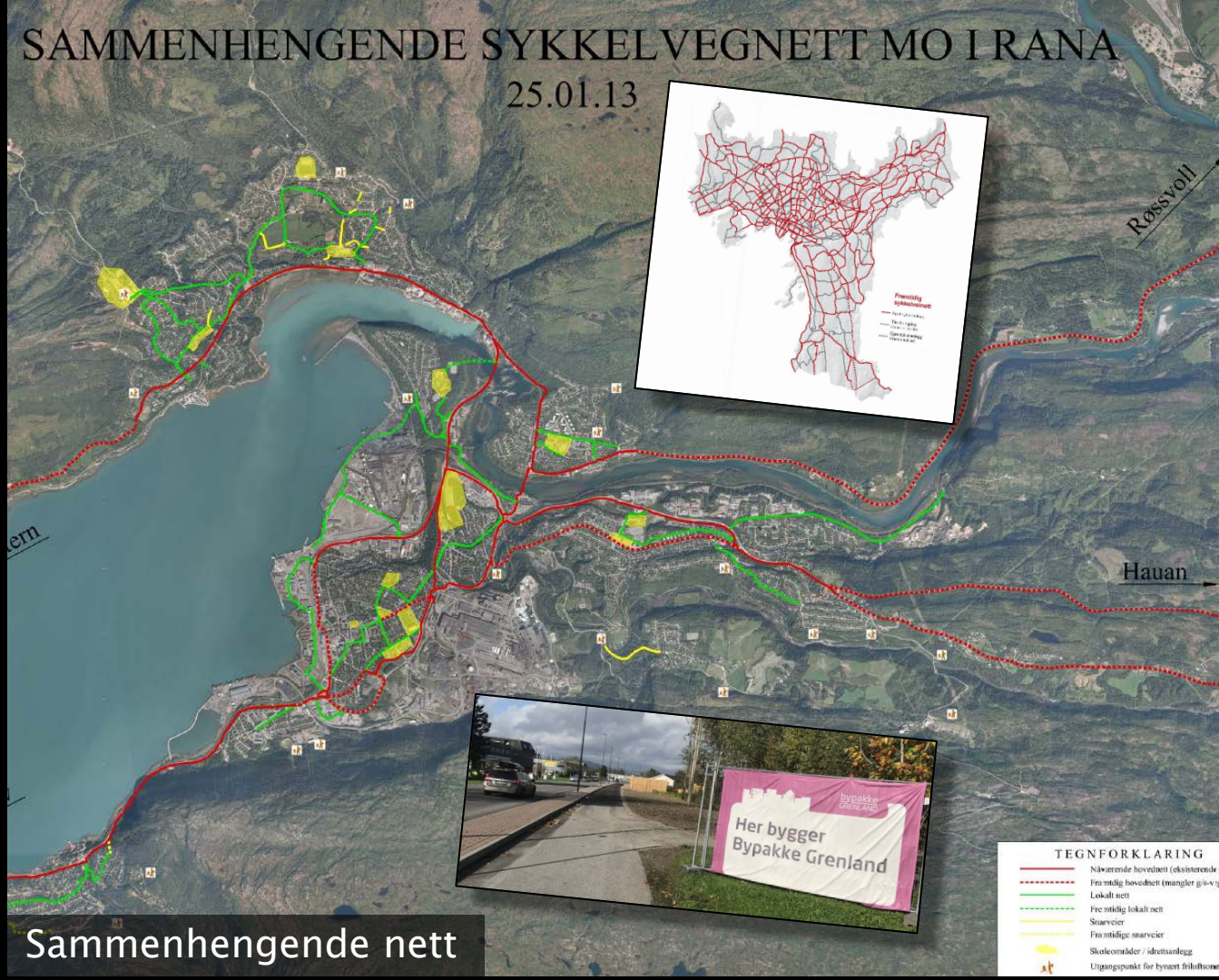

Sammenhengende nett

Drømmen om effektiv massetransport

Effektiv transport av mange mennesker

Gamle drømmer om effektiv massetransport

I luften sammen

Sovjetunionens versjon av fremtiden

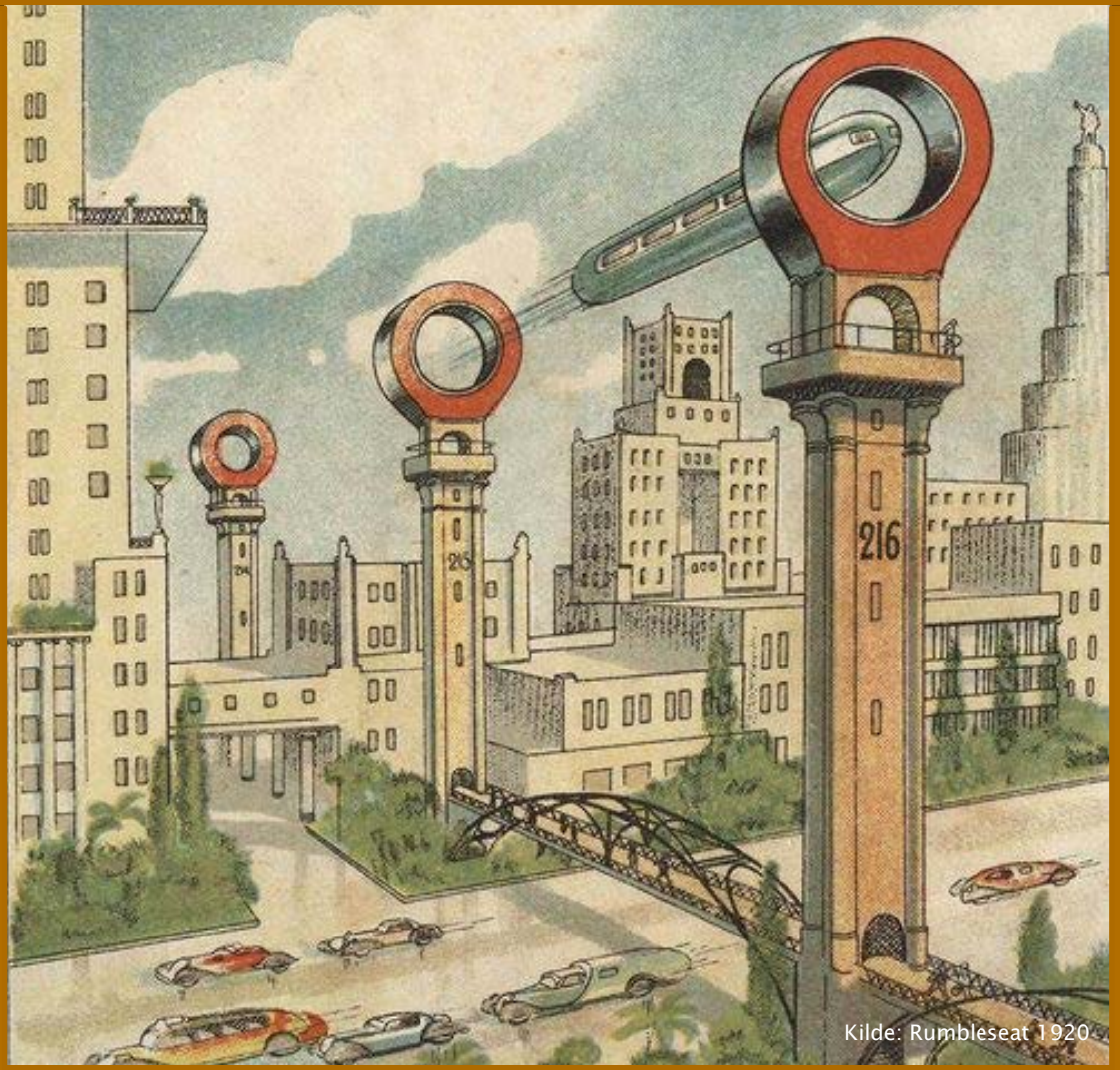

Drømmen om effektiv massetransport

I luften sammen

A concept picture of a **sky rail** proposed for Flinders University (Australia)

Drømmen om effektiv massetransport

I luften sammen

Ny **mono rail** er under planlegging i Thailand

Til sammen 64 km

Photo: Mass Rapid Transit Authority of Thailand

Drømmen om effektiv massetransport

I luften sammen

RUTERS gamle drøm I strategiplanen K2012

Kilde: Nettavisen / Foto (Ruter.no)

Drømmen om effektiv massetransport

I luften sammen

Også en gammel drøm i Oslo

Drømmen om det gode livet underveis

Det tar tid, men det GIR også tid

Drømmen om det gode livet underveis

Mens vi reiser kollektivt:

Hva vi gjør underveis

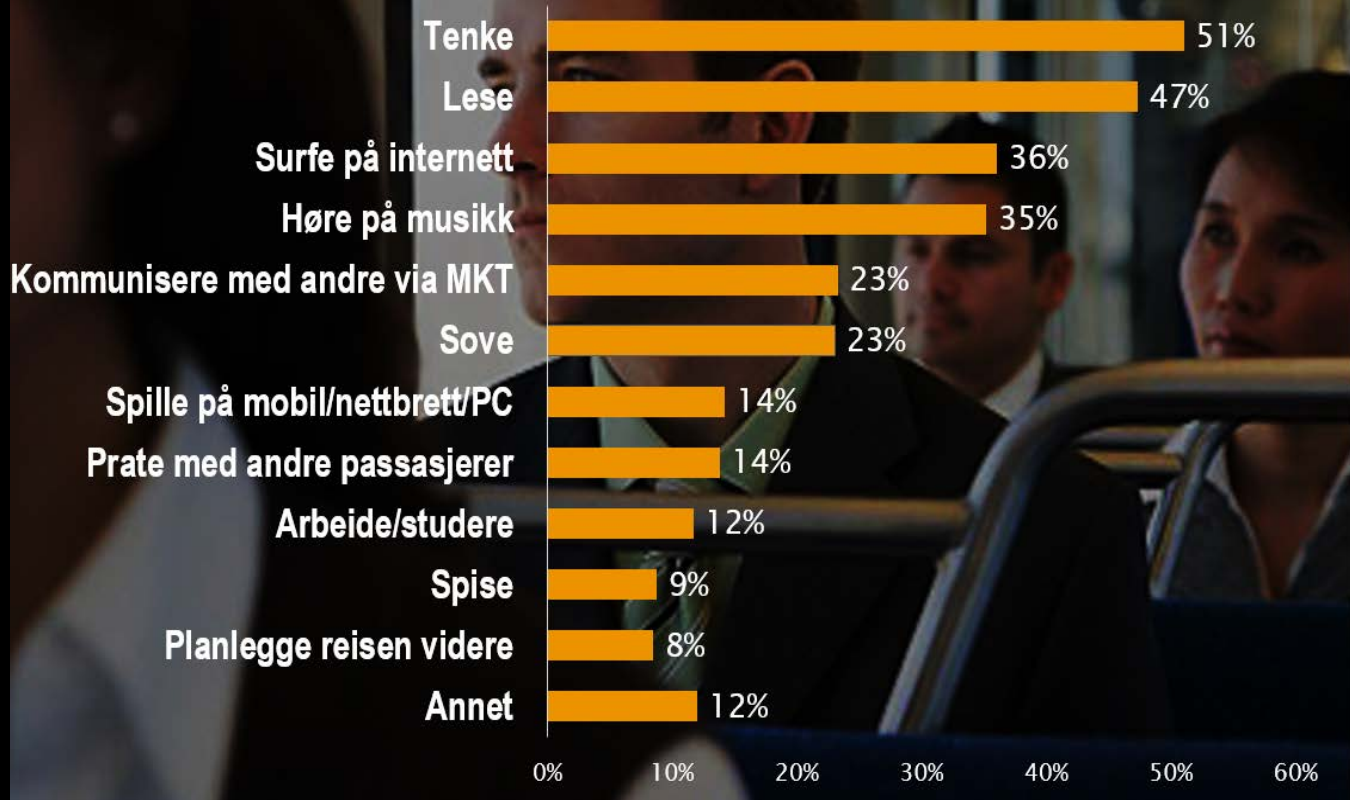

Kilde: TØI rapport 1330/2014 - Spørreundersøkelse: reisende i Oslo/Akershus og Trøndelag (N=1610)

Drømmen om selvkjørende busser

«Auto tursle»

Kilde: bussmagasinet.no

Framtiden er elektrisk

Kilde: Bellona/Credit: Think Stock Photo

Kilde: news.cision.com/volvo-buses

Kilde: dinside.no

Drømmen om å komme fram på enkleste måte

Mobilitet
som en tjeneste

Kilde: skedgo.com/mobility-future

Drømmer om steder

Gamle drømmer om framtidens byer

Orden

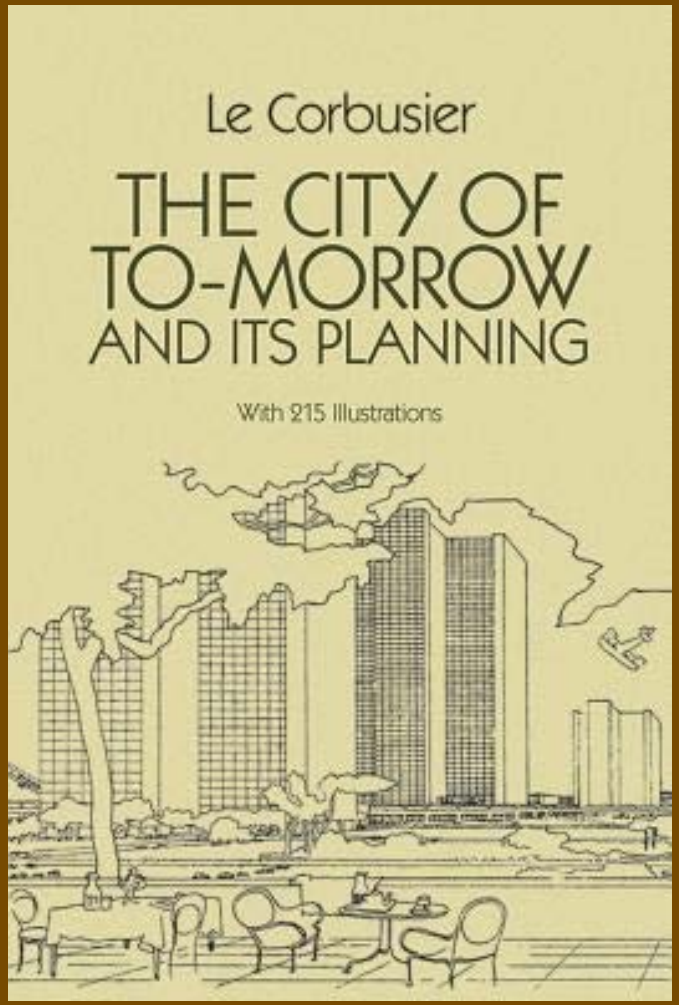

1923. NEW YORK

The discovery of the New World. It has been made a subject for the poet, inspiring enthusiasm and admiration. As for beauty, there is none at all. There is only confusion, chaos and upheaval. The unexpected reversal of all our ideas excites us, but beauty is concerned with quite different things; in the first place, it has order *for its basis.*

WALTOPIA

Walt´s EPCOT (Experimental Prototype Community of Tomorrow

Nye drømmer om framtidens byer

Smart Cities

Troen på nye teknologiske løsninger

Elektrifisering, autonomi, digitalisering, samvirkende systemer og nye tjenestekonsept

Tre grunner til å investere i Smart Cities nå:

1. Være med på å forme framtiden
2. Være foran i konkurransen
3. Skaffe seg de beste medarbeidere

Kilde: www.ge.com

This 1,500-acre swath of land outside Boston, which was once home to the Weymouth Naval Aviation Station, has sat vacant for 20 years, but that's about to change. The site will become a sustainable "smart" city, complete with data-collecting streetlights, rooftop gardens and LEED-certified buildings. Plans call for the community to run entirely on renewable energy by 2050.
Images credit: LStar Ventures.

Nye drømmer om framtidens byer

Smart Cities

Bosch believes no megacity will work without smart traffic and a new model for mobility

Kilde: smartcitiesworld.net

Bilindustriens drømmer om framtidens byer

Fords
“The City of Tomorrow”.

Bilindustriens drømmer om framtidens byer

Fords
“The City of Tomorrow”.

Vil vi ha en by å bo i eller en by å reise til eller gjennom

Drømmer om den grønne byen

The City of Melbourne's Urban Forest Strategy

202020 Vision, a national campaign that outlines practical steps to see a 20 percent increase in urban greenery by the year 2020. 40 percent by 2040

Kilde: ATCHITECTUREAU
Image: Anton Malishev

Drømmer om den grønne byen

Vincent Callebaut's 2050 Vision of Paris as a "Smart City"

View of the comprehensive city plan. Image Courtesy of Vincent Callebaut Architecture

Drømmer om grønne steder

Parker
Grønne lunger

Byparken Ålesund
Kilde: foursquare.com (Kjell E)

Drømmer om blå steder

Åpne bekker og kanaler i by

Kanaldebatten i Arendal

Uteliv langs kanalen i Aarhus
Foto: Gaute Nordvik

Drømmer om bærekraftig byutvikling

Vi bor ikke tett nok

Bilde: Bergen/no.wikipedia.org

Drømmer om bærekraftig byutvikling

Denne idyllen er ikke bærekraftig

Bilde: Internett/Vormedal rett utenfor Haugesund

URBAN MOBILITY

ACCESS TO GOODS AND SERVICES

The United Nations has advice for city planners around the world:

Move people closer together!

Drømmer om bærekraftig byutvikling

10 minutters byen

- Mennesket som utgangspunkt for planlegging
- Høy utnyttelse i sentrale områder og I knutepunkter

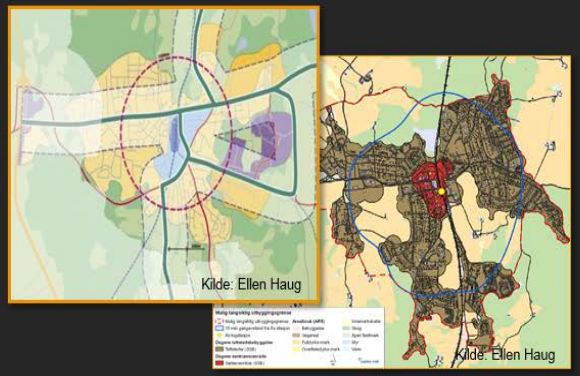

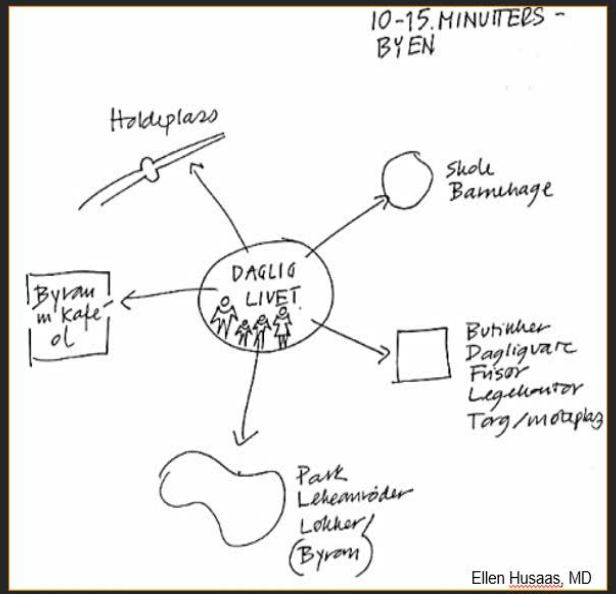

Drømmen om storbyen

Jo tettere vi bor, desto flere muligheter

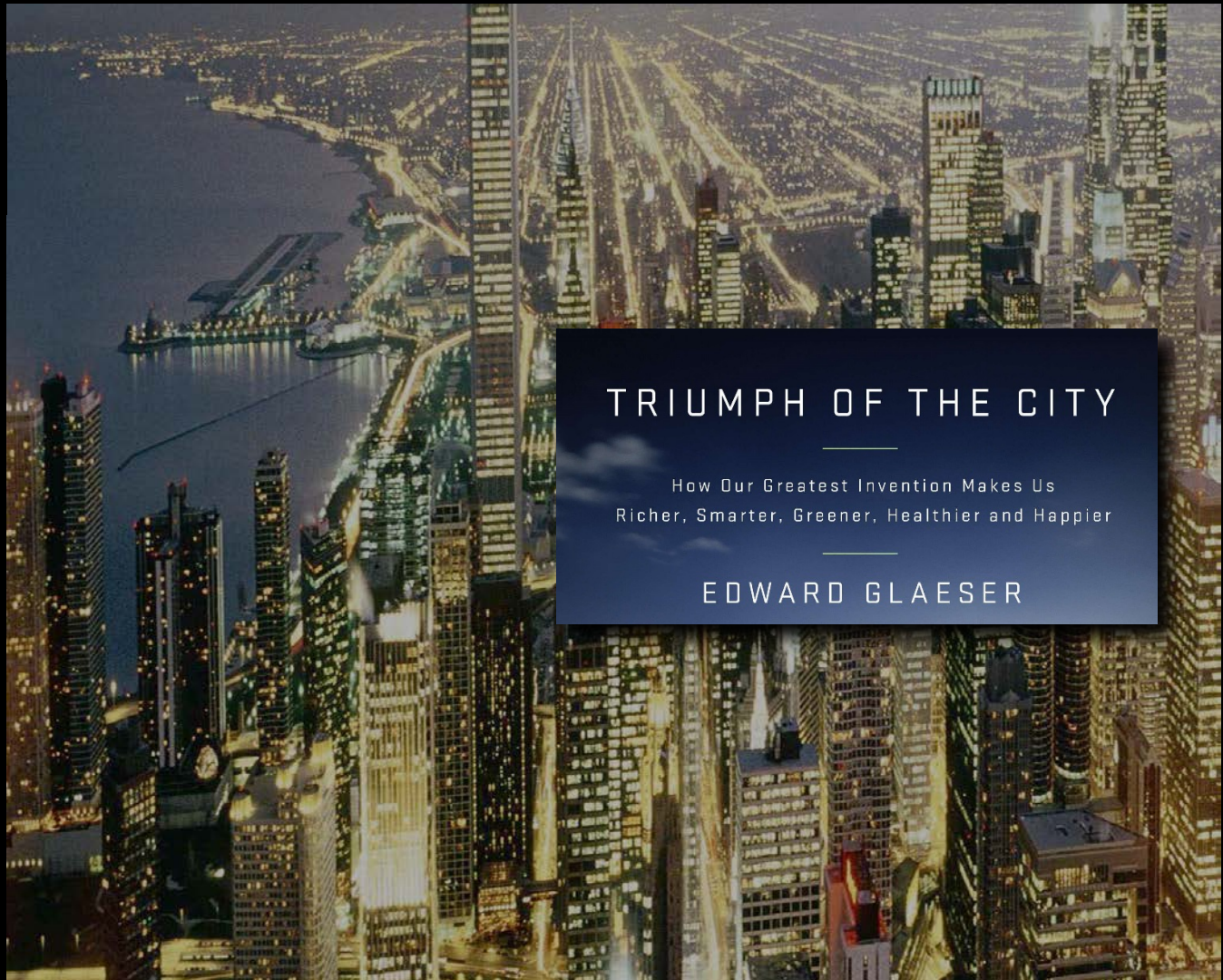

Drømmen om storbyen og høyhus

Hvor høyt vil vi bo for å redde verden?

56 Leonard Street

- 56 etg. med 145 leiligheter.
- Alle med egen uteplass
- Startet bygging I 2008 og ferdig i 2017
- Tribeca Historic District, Downtown Manhattan.

- Architects: Herzog & De Meuron
- Sculpture: Anish Kapoor

Brumunddal får verdens høyeste trebygg

Kilde: ringsaker-blad.no

Drømmen om storbyen og høyhus

Vi vil ikke miste lyset og uterommene

«Fortett med vett»

Jon Guttu
Lene Schmidt

I 2008 besøkte de 27 nye boligprosjekter i de fire byene Trondheim, Bergen, Stavanger og Kristiansand på jakt etter gode uterom i tett by. De fant bare tre eksempler som de kunne tegne som forbilledlige.

Bassengtomta i Trondheim

Fortett med kvalitet

Tiltak.no

Georgernes Verft – Bergen

Spikerfabrikken – Stavanger

Kilde:Forskning.no/Jon Olav Folsland

Kilde:Pixabay

Min drøm

Kilde: Nettavisen

Drømmen om den gode byen

Den trygge byen
Relativt tett befolket (sosial kontroll), oversiktlig, tydelig og forståelig

Den hyggelige byen
Konfliktfri, har et alminnelig sosialt byliv med kafeer, benker og lignende og er preget av pene omgivelser

Det urbane
Møte med de fremmede og med det fremmede

Den *spennende byen*
Gir utfordringer, er preget av kontraster, har ekstraordinær og utsøkt estetikk, og er uforutsigbar.

Kilde: "Urban odyssé" Bo Grønnlund 2007

Drømmen om det urbane

Vi vil bo der det er mennesker og der det skjer noe

By liv

Drømmen om det urbane

Ikke bare kommersielle sitteplasser

Sitteplasser i by:
Primære
Sekundære
Kommersielle

Drømmen om det urbane

Noe å gjøre og noe å se på

Kilde: outtt.com

Drømmen om det urbane

Uprogrammerte steder

Byrom med fleksibel og mangfoldig funksjon

Drømmen om kvalitet

Følelsen av å bli satt pris på

Barns drømmer om by

Habitat for Humanity® | World Habitat Day

Tegnekonkurranse for barn

UN HABITAT
FOR A BETTER URBAN FUTURE

Los Ksenya (6th Grade, Russia)

Barn vil ha hyggelige nærområder å leke i.

Barn er opptatt av miljø

Barn vil bo sammen i byer med mor og far og søsken.

Gemmary Angel D. Medina (5th Grade, Philippines)

Ncholas Keith C. Marasigan (4th Grade, Philippines)

Drømmen om den likestilte byen

Trygg

Tilgjengelig

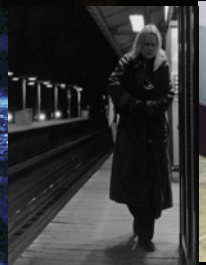

Drømmen om nabolaget

Et hyggelig og trivelig sted å bo

Drømmen om nabolaget

Et hyggelig og trivelig sted å bo

Uten tilrettelagt for aktivitet
- brukes nærmiljøet lite

I byer:
- Nabokontakt står svakt
- Kontakt med venner er sterkere

Naboskapet som felleskapsestetikk, snarere enn som ramme for aktivt sosialt fellesskap.

Kilde: Krogsveen

Vi betaler i dyre dommer for å bo et sted
som er tilrettelagt for å gå, sykle og leve

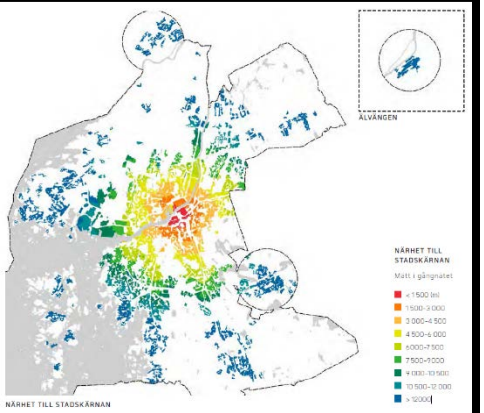

Boligpriser som et mål på attraktivitet

Kilde: Spacescape, 2016

Well-designed cities of today will be healthy cities of tomorrow

Dr Chinmoy Sarkar

Assistant professor at the Healthy High Density Cities Lab of the University of Hong Kong and lead author of the study. “Public health interventions must consider the intangible value of urban planning and design

Walkable cities reduce blood pressure and hypertension risk, study finds

The Guardian International edition

Research finds significant link between the walkability of a city and the blood pressure and hypertension risk of the people who live there

▲ The pedestrian-focused North Laine area of Brighton. Photograph: Alamy

Drømmer om hverdagslivet

Drømmen om å få til alt

Dromologien for hverdagen

Alt skal gå fort

Litt for fort

Vi knyttet til ulike institusjoner med mer eller mindre faste tidsbestemmelser.

Jo flere institusjonelle koplinger og bindinger, jo strammere tidsstyring av dagliglivet.

Drømmen om å gjøre ting i riktig tempo

”Slow city”

En reaksjon på ”Fast-lane”- livet, og ensrettingen av byutformingen.

Ta vare på mangfoldet og å bedre livskvaliteten til innbyggerne

På norsk kaller vi dette ”Langsom-bevegelsen”.

Foto: Niels Riis Ebbesen

Foto: Rune

Foto: Bjarte Skogheim

SlowPlanet

Ting tar tid

Mest mulig fleksibilitet i hverdagen

- Mer fleksitid i arbeidslivet
- Døgnåpne butikker og servicetilbud
- Mindre krav til daglig samordning av gjøremål og arbeidsoppgaver
- Mer selvstendige arbeidsoppgaver i næringsliv og industri
- Kollektivtrafikken må gå så ofte at tid ikke betyr noe

Drømmen om å ha tid til å følge i barnehagen

Drømmen om reisen som opplevelse

Reisen som et sted som gir mening

Drømmer om luksus

Fra å eie
til å ha
tilgang på

Fra vannposten
til privat
vaskemaskin
tilbake til
(felles)vaskeriet

Drømmer om å bo sentralt

Små leiligheter, men tilgang på alt. Jobber og lever i det offentlige rom.

Starbucs drøm, være befolkningens 3. rom utover hjem og jobb

Ståle Økland sitter gjerne på café dagen lang og skriver.
Foto: Mikaela Berg, Kilde: dn.no

Meningen med livet

Livsprosjekter vi forholder oss til gjennom livet

Velferdsdimensjoner

Å ha

Materielle ressurser den enkelte rår over

Å elske

De sosiale relasjonene individet deltar i og den måten behovet for vennskap, kameratskap og nærhet dekkes, og

Å være

Individets muligheter for selvrealisering og positiv vurdering av seg selv

Allardt (1975 og 1998)

Hjorthol (1998)

Meningen med livet endres med alderen

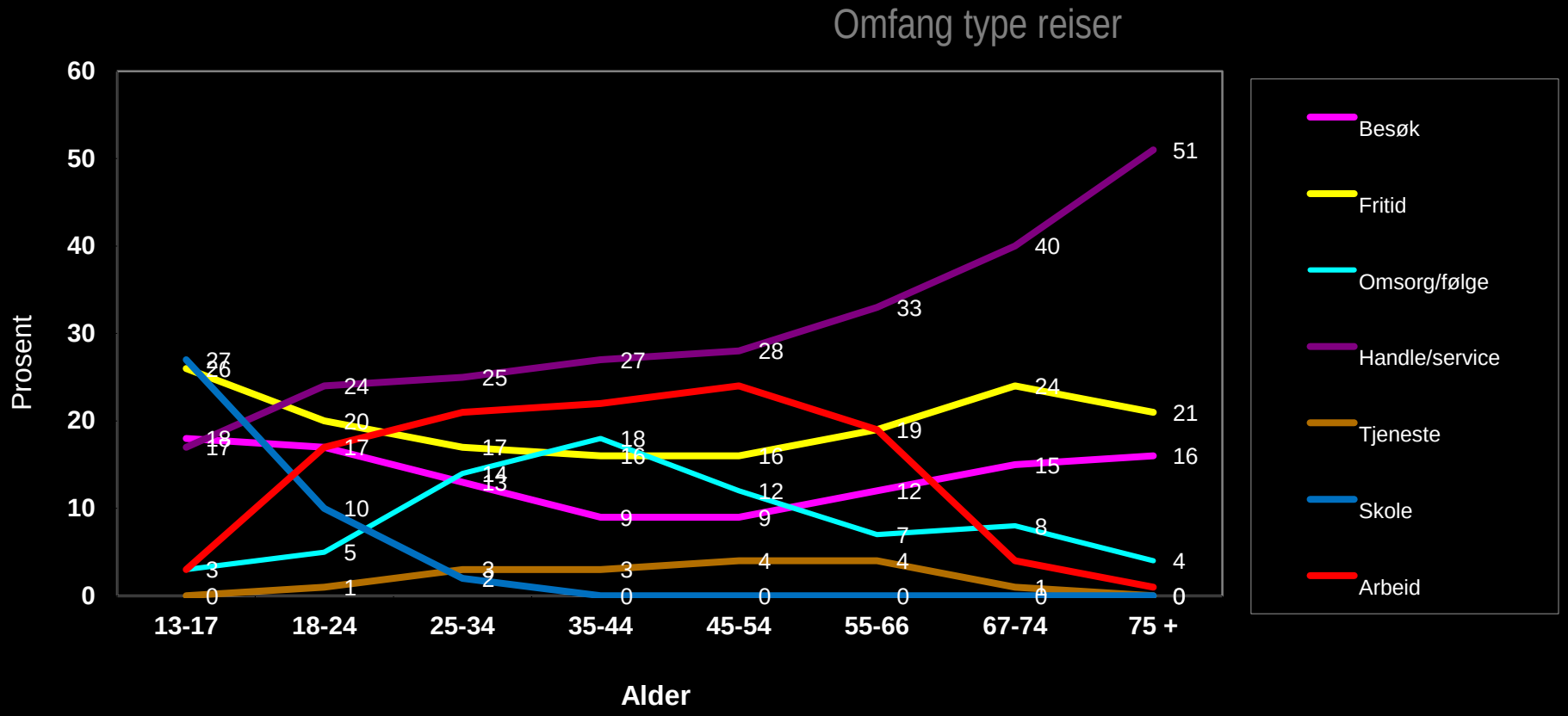

Kilde: RVU-2009 TØI-rapport 1130/2011

Harde fakta

Trender og utviklingstrekk

SSB:

- Flere innbyggere i Norge
- Flere eldre
- Flere innvandrere
- Flere i sentrale strøk

ENOVA:

Det norske lavutslippssamfunnet etter 2050

- Økologi blir trukket inn som en begrensning for videre utvikling.
- En villet nedskalering av økonomien og et fokus på kvalitative aspekter innen økologiske rammer, fremfor materiell velstand.
- Kortere arbeidstid, delingsøkonomi, lokal matproduksjon og mer fokus på sosial og kulturell aktivitet, samt lavere forbruksnivå.

Kilde: miljoblikk.no

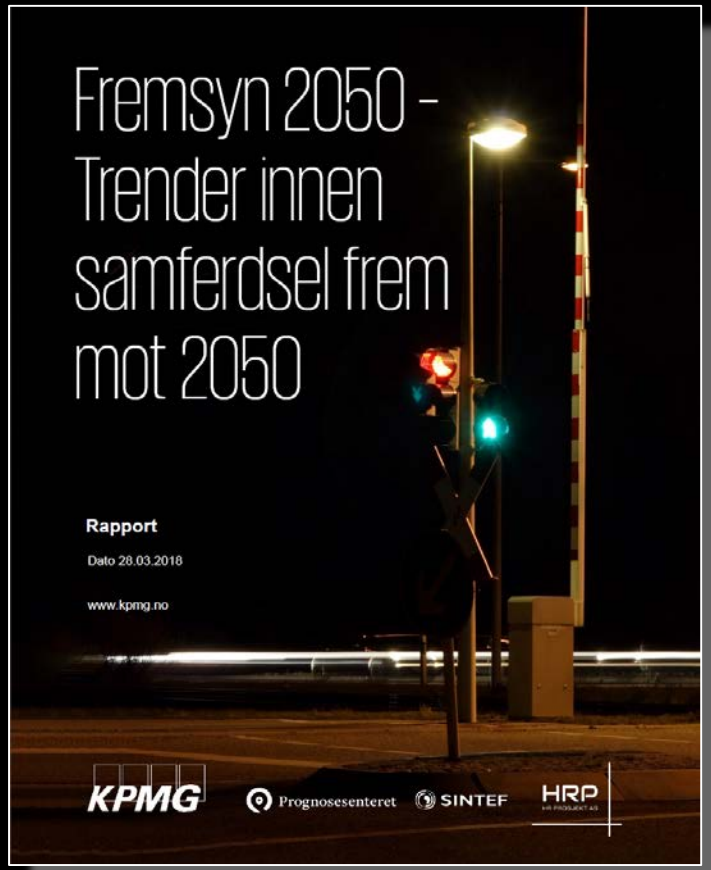
Fremsyn 2050 - Trender innen samferdsel frem mot 2050
Rapport
Dato 28.03.2018
www.kpmg.no
KPMG
Prognosesenteret
SINTEF
HRP

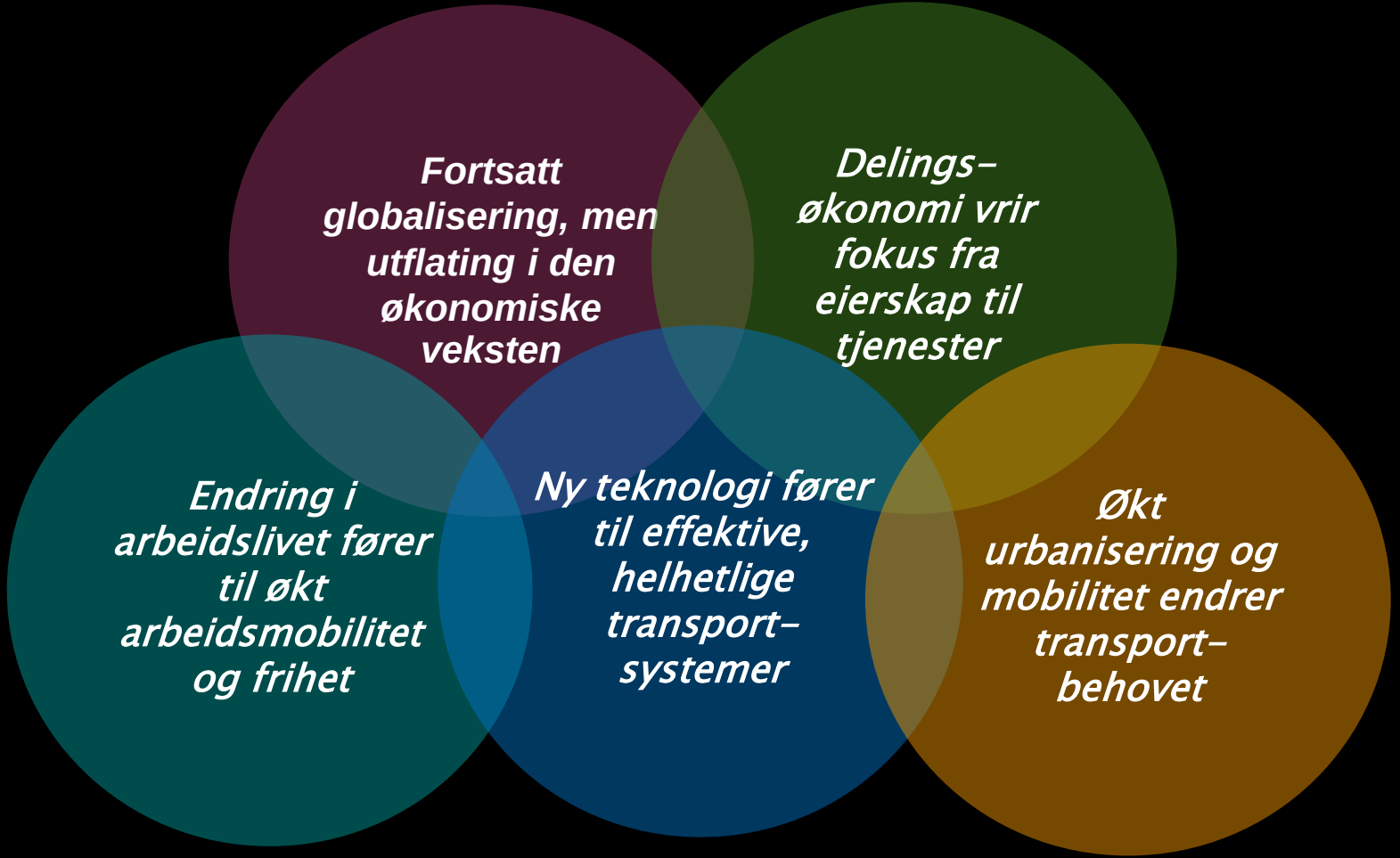
Fortsatt globalisering, men utflating i den økonomiske veksten
Delings-økonomi vrir fokus fra eierskap til tjenester
Endring i arbeidslivet fører til økt arbeidsmobilitet og frihet
Ny teknologi fører til effektive, helhetlige transport-systemer
Økt urbanisering og mobilitet endrer transport-behovet

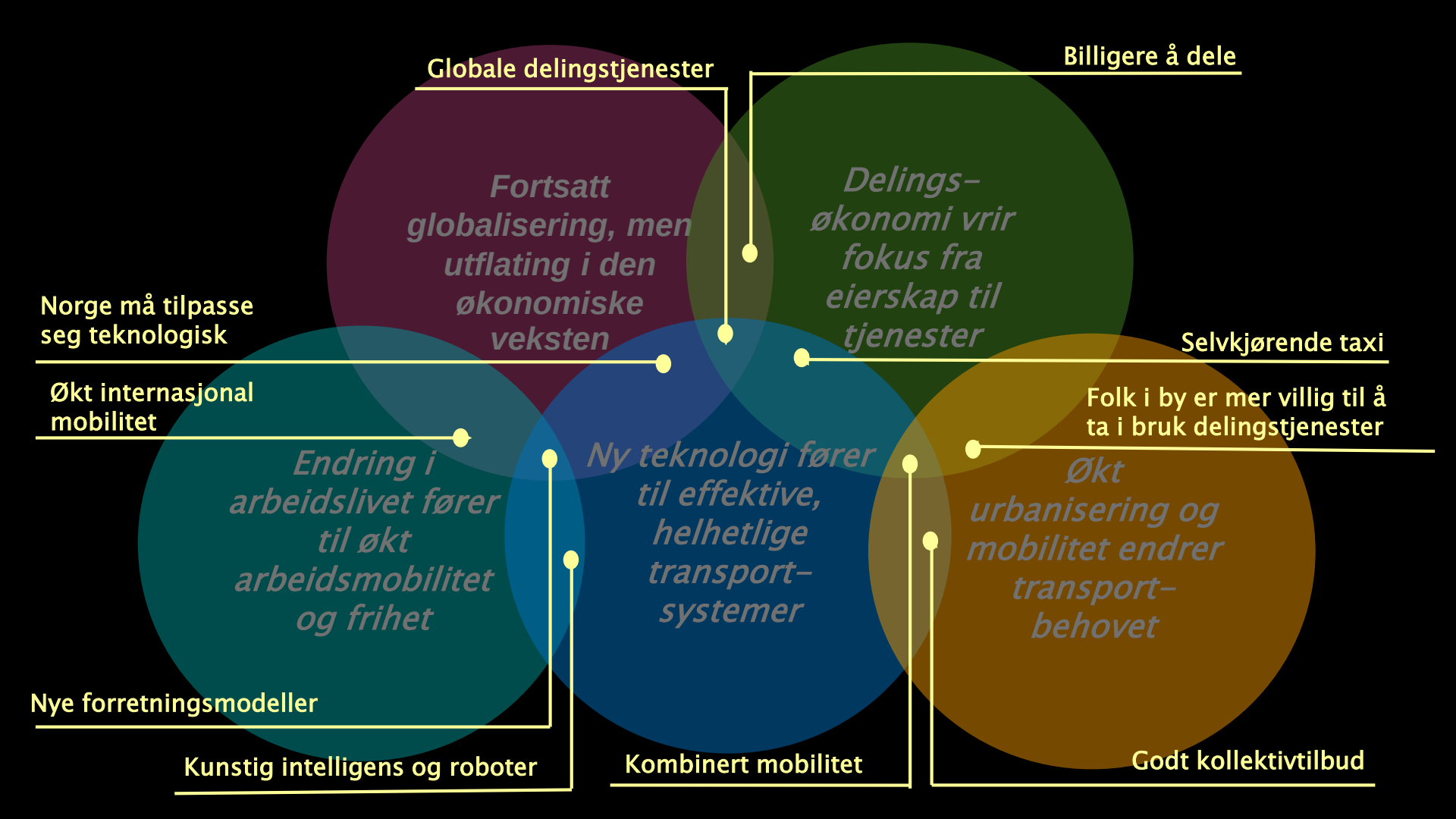
Globale delingstjenester
Billigere å dele
Fortsatt globalisering, men utflating i den økonomiske veksten
Delings-økonomi vrir fokus fra eierskap til tjenester
Norge må tilpasse seg teknologisk
Selvkjørende taxi
Økt internasjonal mobilitet
Folk i by er mer villig til å ta i bruk delingstjenester
Endring i arbeidslivet fører til økt arbeidsmobilitet og frihet
Ny teknologi fører til effektive, helhetlige transport-systemer
Økt urbanisering og mobilitet endrer transport-behovet
Nye forretningsmodeller
Kunstig intelligens og roboter
Kombinert mobilitet
Godt kollektivtilbud

Drømmer om bevegelse
Harde fakta
Hvordan vil vi leve i 2050?
Drømmer om steder
Meningen med livet
Drømmer om hverdagslivet

Målbilde for 2050

En skisse til en visjon

- **95% av landets befolkning bor i byer (SSB)**
- **Overordnede mål**
  - Transporten er effektiv og bidrar til god helse
  - Lavutslippssamfunn
- **Trender motorisert transport**
  - Elektrifisering
  - Automatisering
  - Deling

Transportsystemene

En skisse til en visjon

- Alle har tilgang til tilpasset transport
- Mobilitet er en tjeneste som vi kjøper når vi trenger den
- Vi har full informasjon om tilbud og kan tilpasse oss under veis
- Ingen trenger å eie sin egen bil – Vi deler også sykler, lastesykler, traller, bobil, personbil
- All motorisert transport kan løses «kollektivt» i en eller annen forstand
- Kjøretøyene er automatiserte og vi bruker droner (person og gods)
- Kollektivtransporten tilbyr mer enn transport – en opplevelsesindustri og har et eget kultur- og tjenestetilbud
- Ingen dør i trafikken
- Det skal bli like trygt å sykle og å gå som det er å kjøre bil i dag.

Stedene vi bor

En skisse til en visjon

- Vi bor i en lavutslippsby
- Vi har steder og plasser for opplevelse og rekreasjon nær der vi bor
- Utforming av nærområdene bidrar til kontakt mellom mennesker og hindrer utenforskap
- Vi kan gå og sykle i alle gater
- Vi bor tett og på mindre areal, men har større fellesarealer til disposisjon
- 10 min å gå til alle tjenester og aktiviteter eller til et mobilitetspunkt for å nå tjenester og aktiviteter lenger unna
- Byer og mobilitetspunkt er koblet sammen i et «rasktreist» transportnett

Hverdagslivet

En skisse til en visjon

- Vi deler. Luksus er ikke å eie, men å ha tilgang på
- Teknologien hjelper oss til å strukturere hverdagen
- Varer kommer til oss – hjem eller levert i nærbutikk/mobilitetspunkt
- Næringslivet har god tilgang til arbeidskraft
- Vi jobber fleksibelt
- Lengre jobbreiser er en del av arbeidstiden og oppleves som meningsfulle
- Slow life – er idealet

Vi trenger gode historier om framtiden

Vi trenger gode historier om framtiden

Vi må lage dem sammen nå!